

ТЕРЕНСКО ИСТРАЖИВАЊЕ И ПРИКУПЉАЊЕ ГРАЂЕ О НАРОДОЈ НОШЊИ СРБА У БАРАЊИ

Етнолог Митар Влаховић (1897–1982)¹ је први кустос Етнографског музеја у Београду који је у музејске збирке уврстио сведочанства о животу људи у Барањи². У селима Поповац, Болман, Брањина, Топоље, Јагодњак, Шумарина, Торјанци, Кнежеви Виногради, Луч, Брањин Врх, Дубошевица и Бели Манастир боравио је у неколико наврата: марта и јула месеца 1935. године, децембра 1936, јануара 1937. и маја 1939. године³. Захваљујући њему Етнографски музеј у Београду данас располаже вредном музејском грађом (етнографским предметима и фотографијама) о традиционалној култури Срба, Хрвата и Шокаца⁴. Седам деценија касније као кустос збирке народних ношњи Хрватске у Етнографском музеју у Београду⁵ била сам у прилици да ради прикупљања грађе о народној ношњи Срба боравим од 4.

---

¹ Кустос у Етнографском музеју у Београду од 1927. и директор у периоду од 1950. до 1960. године. Погледати др Мирко Барјактаровић, *Уз седамдесетпетогодишњицу живота Митра Влаховића*, Гласник Етнографског музеја у Београду, 36, Београд 1973, 9-14 (са библиографијом).

² Барања је географска област у међуречју Дунава и Драве данас подељена државном границом између република Мађарске и Хрватске. Осим Срба у Барањи живе Хрвати, Шокци и Мађари. У Барањи су до Другог светског рата живели Немци, Јевреји и Роми.

³ Према подацима Одељења за документацију Етнографског музеја у Београду.

⁴ Погледати у централном регистру музејских предмета Одељења за документацију Етнографског музеја у Београду.

⁵ У збирци народних ношњи Хрватске има око 1 500 предмета разврстаних у колекције комплекта и појединачних одевних предмета мушке и женске ношње који су распоређени према материјалу од којег су израђени, систематизовани су према функцији.

до 6. децембра 2008. године⁶ у Белом Манастиру⁷ и селима Поповцу, Болману и Јагодњаку⁸.

Пре одласка у Бели Манастир⁹, у Осијеку¹⁰ сам у Музеју Славоније¹¹ посетила Власту Шабић и Ану Вилд¹², кустосе Етнолошког одјелјења. Размениле смо музејске публикације¹³ и водећи разговоре о искуствима у музејском раду и проучавању ношње, колегинице су ме подржале у намери да изучавам традиционално одевање Срба у Барањи.

С обзиром на дужину боравка на терену, превасходни циљ истраживања био је прикупљање грађе и провера и допуна података о народној ношњи Срба у првој половини 20. века. Настојала сам да осим основних података о изгледу, структури и функцији мушке и женске свакодневне и свечане ношње, прикупим и податке о начину израде и украшавању појединих њених делова. У истраживању женске ношње примарна су ми била сазнања о свечаним оглављима удатих жена, посебно о специфичном облику капе златаре – *меге*¹⁴ и барањској варијанти оглавља типа *убрађаја*¹⁵. У проучавању мушке ношње приоритет сам дала прикупљању података о функцији мушке прегаче – *ферте*¹⁶. Према до сада расположивим подацима наведени одевни

⁶ Истраживање у Барањи део је пројекта *Народне ношње Срба у Хрватској* Етнографског музеја у Београду, који се финансира из редовних финансијских средстава намењених за истраживачку делатност Музеја. Пројектом је предвиђено истраживање народних ношњи Срба у Мославини, Славонији и Барањи.

⁷ Бели Манастир је 2008. године добио статус града.

⁸ Дужина овог боравка на терену и наставка истраживања у вези је с финансијским средствима која одобрава Министарство културе Републике Србије.

⁹ У Белом Манастиру домаћини су ми били Милан и Живка Дворнић. Милан Дворнић (1947) је сакупљач етнографске грађе из Барање, афирмисани самоуки сликар, илустратор и сарадник Етнографског музеја. Аутор је књиге *Ој Видово, Видово – Народни обичаји барањских Срба до средине 20. вијека*, Бели Манастир, 2008. Његова супруга Живка Дворнић била ми је од велике помоћи у успостављању контакта с казивачима и организовању боравка у Белом Манастиру.

¹⁰ У Осијеку су ме дочекали представници Српског културног друштва *Просвјета* пододбор Осијек (председник друштва Петар Рајковић, његов заменик Миленко Васиљевић и секретар Друштва, Душанка Танацковић) који су ми организовали превоз до Белог Манастира и повратак у Осијек.

¹¹ Због недостатка музејског простора збирка народних ношњи је била јавности презентована тематском изложбом аутора Власте Шабић, *Рухо из етнографског одјела Музеја Славоније*, 2002. године. На изложби је била приказана претежно ношња шокачког дела становништва Славоније и Барање с краја 19. и из прве половине 20. века. Збирка тренутно на други начин није доступна јавности.

¹² Етнолог Ана Вилд је кустос приправник.

¹³ Библиотеци Осјечког музеја су поклоњени каталози изложби *Чија је ово кана?* аутора Вере Шарац-Момчиловић, из 2006, *У рукавицама* аутора Вјере Медић, из 2007. и *Игра шарених нити*, аутора Марине Цветковић из 2008. године. Од Осјечког музеја је добијен каталог изложбе *Рухо из етнографског одјела Музеја Славоније*, аутора Власте Шабић, из 2002, Осјечки зборник бр. 26 из 2002. и Гласник Славонских музеја бр. 27 за 2006. годину.

¹⁴ Фотографије инв. бр. 15117/1, 15267.

¹⁵ Фотографије инв. бр. 15119 и инв. бр. 15117/1-2.

¹⁶ Фотографија инв. бр. 15114.

предмети били су присутни само у ношњама припадника српског народа у Барањи и нема их у мушкој ношњи Срба из других области у Хрватској, а ни у Србији. Проистекли из процеса акултурација у вишенационалној средини ови предмети су у традиционалном одевању српског народа у Барањи имали функцију означавања етничке припадности и били су симбол њиховог етно-регионалног идентитета.

Прикупљање нових, допуна и провера постојећих података обављена је уобичајеним техникама непосредног етнолошког истраживања на терену: опсервацијом, испитивањем (разговор, анкета) и фотографисањем. Захваљујући домаћинима који су ми обезбедили казиваче и превоз, уз чињеницу да је на терену радни дан, трајао од осам ујутро до девет или десет часова увече дошло се до вредне музејске грађе¹⁷. Истраживање је резултирало набавком 8 предмета, снимљеним материјалом (фотографије и разговор са казивачима) и датим интервјуом за српски недељник „Новости“¹⁸.

Испитивање казивача и фотографисање предмета које чувају поједине породице, обављено је у Поповцу, Белом Манастиру, Болману и Јагодњаку. У Поповцу су ми саговорници били Милица¹⁹ (1921), Никола (1945) и Софија (1945) Дворнић. Породица Николе и Софије Дворнић чува свечану летњу и зимску мушку ношњу као и делове женске свечане ношње. Ношње су припадале родитељима Николе Дворнића, оцу Зарији (1920–1999) и мајци Меланији (1921–1999). Комплет летње мушке ношње чине, кошуља и гаће од домаћег белог памучног платна, црни прслук с пуцадима и црна шубара од астрагана. Кошуља је сашивена од веома танког домаћег белог памучног платна са узводом који у Барањи зову *кавезлије*²⁰. Гаће од белог домаћег памучног платна су вертикално крупно нафалтане – *наскалане*, па су и ове гаће *наскалане гаће*. Кошуља и гаће су израђени у кућној радиности. Црни прслук с пуцадима чији је народни назив *пруслук са пулијама*, сашивен је од куповног црног вуненог штофа чији су украс метална пуцад – *пулије*. Шубара је од црног јагњећег крзна астрагана, који у Барањи зову *стриган*, па и за шубару кажу *стриган*. Прслук, пулије и шубара су занатски производи. Зимску варијанту свечане мушке ношње осим кошуље и гаћа од платна који се носе непосредно до тела, чине још и штофане црне панталоне – *бричес чакшире* и вунена прегача – *ферта*. Панталоне су занатске израде, а вунена тканина прегача украшена везом је

¹⁷ Обрађена и систематизована грађа с овог истраживања биће презентована у раду посвећеном народним ношњама Срба у Барањи који ће уследити након опсежнијих теренских истраживања планираних за 2009. годину.

¹⁸ Новинар Јован Недић је у „Новостима“ самосталном српском тједнику број 478 од 13. фебруара 2009. год. објавио интервју под насловом „Истражујем народне ношње Срба у Барањи“.

¹⁹ Милица, мајка Софије Дворнић такође носи презиме Дворнић. Обе породице су према породичном предању досељене у Барању у првој сеоби под патријархом Арсенијем Чарнојевићем 1690. године. Кажу да нису у крвном сродству.

²⁰ *Кавезлија* је било и свилених.

израђена у кућној радиности. Прегачу је у свечаним приликама носио Зарија Дворнић, а осим Зарије, носили су је и његов син Никола и унук, када су као момци у свадбама били *позивачи*²¹ или *прикумци*²². Комплету ношње недостају црне кожне чизме тврдих сара које су биле обавезан део свечане мушке летње и зимске ношње. Зарија Дворнић је ову ношњу редовно облачио у свечаним приликама, а његови потомци, Никола и Николин син су је већином користили као сценски костим приликом наступа фолклорних друштава у којима су играли (Никола до шездесетих, а његов син до пре неколико година). Ношњу је ради фотографисања обукао старији унук Николе Дворнића. Снимљена је летња и зимска варијанта ношње. Никола је демонстрирао неколико уобичајених начина ношења шубаре од астрагана. Софија Дворнић и њена мајка Милица су Музеју поклониле женску мараму украшену срмом – *рогаљ* и две сукње – *скута*.²³ Мараму – *рогаљ* је носила Меланија Дворнић у свечаним приликама док је била млада. Овакве мараме најчешће сашивене од свилених куповних материјала различитих боја биле су извезене златним нитима, срмом или свиленим концем. У Поповцу су их за продају израђивале Перса Станковић и Анка Дворнић.

У Белом Манастиру су ми казивачи били, осим Милана Дворнића, брачни пар Бијелић, Миленко (1936) и Смиљана (1937), Богданка Вуковић (1942) и њена мајка Софија Вуковић (1919), Радмила Шћекић (1958), Љуба Папа (1942) и млада Светлана Жарковић (1970). Породице које сам посетила углавном чувају делове женске ношње. На терену је од текстилних предмета највише сачувано марама – *рогљева*, *скуте*, *оплећци* и вунене прегаче – *сукнене ферте*, које су жене и девојке израђивале и носиле у првој половини 20. века. Смиљана Бијелић је за збирку текстилног покућства у Етнографском музеју у Београду поклонила два предмета, пешкир и столњак²⁴. Пешкир је израдила, платно изаткала, а потом извезла, Даринка Михајловић (1880–1953), Смиљанина баба, почетком 20. века. Столњак је израдила сама Смиљана педесетих година 20. века. Породица поседује колекције мушких и женских радних кецеља – *верти*. Богданка Вуковић је за збирку народних ношњи поклонила један девојачки платнени прслук и дечју сукњу – *скуте*²⁵. Израдила их је и носила њена тетка Љубица Аћимовић (1913) рођена Мецанов кад је била девојка. Мајка Богданкина, Софија Вуковић, рођена Мецанов била је жена опанчара, покојног Бранка Вуковића који је у Бели Манастир

²¹ *Позивачи* су момци који на дан свадбе иду по селу и позивају све оне који нису позвани раније.

²² *Прикумци* су момци који у току свадбе помажу куму и старом свату да се све тече у реду и према обичајима.

²³ Предмети заведени у Централном регистру Етнографског музеја у Београду под бројевима 47607, 47608 и 47609.

²⁴ Предмети заведени у Централном регистру Етнографског музеја у Београду под бројевима 47613 и 47614.

²⁵ Предмети заведени у Централном регистру Етнографског музеја у Београду под бројевима 47610 и 47611.

доселио из мађарског села Берменд. Израђивао је опанке до педесетих година 20. века. Софија ми је била добар казивач за тему одевање младих удатих жена тридесетих година 20. века. Радмила Шћекић, рођена Бертић као породичне драгоцености чува два женска прслука од црног сатена. Прслуци су занатски израђени у Мајишу²⁶. Носила их је Ленка Михајловић (1912–1986) њена баба по оцу, која је рођена у том селу. Породица Михајловић се после 1918. године преселила у Бели Манастир. Прслук је уз новије делове ношње које је сашила за наступе фолклорног друштва, некада носила она, а данас у њима наступа њена кћи. Љуба Папа, рођена Дворнић, такође из Белог Манастира, чува делове ношње које је деведесетих и тридесетих година 20. века носила њена мајка Балатинац Маца (1913–1989). Поседује и делове *убраћаја* који је њена мајка носила тридесетих година 20. века и *мегу* извезену свилом. Светлана Жарковић, кореограф Српског културно-уметничког друштва *Јован Лазић* у својој колекцији народних ношњи чува и неколико аутентичних мушких свечаних момачких кошуља и једну атипичну женску прегачу. Кошуље је за свог сина тридесетих година 20. века сашила Милева Михајловић²⁷ од белог веома танког домаћег памучног платна које је изаткала њена мајка.

Богате колекције првенствено текстилног покућства и сразмерно мањи број одевних предмета у Јагодњаку чувају Анђелија Саркањац (1936) и Милица Бошњак (1942). Издвојила бих јединствен примерак женске капе типа *меге*, израђен од стаклених перлица, коју зову *кана*. *Кана* је куповна, занатске је израде, а припадала је Миlici Бошњак, баби Анђелије Саркањац. *Кана* је ношена преко косе очешљане у пунђу – *туту*, која је од косе сплетене у плетеницу кружно увијана и укосницама причвршћивана на потиљку. Милица Бошњак је капу носила недељом на јутрење и црквену службу као и у другим свечаним приликама. Анђелија Саркањац поседује и колекцију мушких прегача, деверских пешкира, марама, плахти и другог текстилног покућства који и данас израђује за продају. Анђелијина мајка Анка Саркањац, рођена Страјнић (1914–1994) је *везла златом*, металном нити, било да је била позлаћена или посребрна. За продају је израђивала мараме и друге предмете мушке и женске свечане ношње коју је украшавала још и срмом – *сребром*, белим везом – *шлингом*, који је радила ручно, *без машине*, шљокицама – *јасприцама* и стакленим перлицама – *црвићима*. Највише је радила тридесетих и четрдесетих година 20. века. Анђелија *шлингу* израђује машински. *Убраћај* – *убраћивач са машилијама*²⁸, сложено оглавље које се састоји од капе са златном чипком која уоквирује лице и вештачким цвећем на потиљку, танког белог вела и две дугачке машинске – *машилије*, према казивању Анђелије Саркањац и према фотографији коју поседује, носиле су

²⁶ Село се налази у Републици Мађарској. До 1918. године у Мајишу је већинско становништво било српско.

²⁷ Добила их је на поклон од Милевине кћерке Смиљане Бијелић, рођене Михајловић.

²⁸ Инв. бр. 15117/1-2.

жене само за време одржавања свадбе. Она и њена јетрва су *биле убрадите* у сватовима у којима је њен девер био кум, муж кочијаш, а она *кочијашица*, четрдесетих година 20. века. Милица Бошњак има колекцију мушких кошуља које су припадале њеном супругу и свекру и *оплећке* и *скуте* које је израдила њена свекрва Јустина Бошњак. Господин Милан Дворнић²⁹ чува једну сукњу – *скуте* и јединствен примерак женске кошуље – *оплећка* чији су рукави украшени златовезом. Предмети су припадала његовој баки Мили Дворнић (1889-1957), рођеној Ђурковић у Белом Манастиру. Носила их је у својој младости, на прелазу из 19. у 20. век. Израђени су од *беза* и *кавезлије*, танког памучног платна које је ткано код куће. У то време осим *беза*, било је свилених и памучник *кавезлија* од којих су се шили најфинији оплећци ношени у најсвечанијим приликама. Дворнић чува и натпис (фирму) са чизмарске радионице свог деде Влајка Дворнића (1882). Име власника фирме је написано ћириличним словима, а делатност, латиничним словима на мађарском језику. Влајко Дворнић је чизмарски занат изучио у Мохачу. Израђивао је мушке и женске чизме и ципеле, најпре у Поповцу, а од када се оженио и призетио, у Белом Манастиру. Радио је за време Другог светског рата и важио је за најбољег мајстора у Барањи. О његовом мајсторском умећу сачувала се прича да су чизме које је мајстор Влајко израђивао биле тако удобне да се чинило као да је човек у њима рођен. Милан је чуо да у Јагодњаку и Каранцу могу да се нађу чизме које је он израдио.

Боравак у Барањи сам искористила да у Болману упознам баку Десанку Дмитрић (1930), и проверим и допуним податке о покривању главе удатих жена. Захваљујући Десанкиној кћерки Милени Јевремов из Београда, Етнографски музеј је набавком делова мушке и женске ношње³⁰ и фотографија из породичног албума породице Дмитрић³¹ дошао до предмета које до тада није поседовао у својим збиркама.³²

Трагом женске капе златаре – *меге* која је откупљена у Сонти³³ и фотографије добијене том приликом³⁴, у Поповцу сам разговарала са Смиљком Мишљеновић (1930). Она је као и Десанка Дмитрић потврдила податак до

²⁹ Милан Дворнић је Етнографском музеју поклатио једне мушке гаће из Гомирја у Лици. Предмет је заведен у Централном регистру Етнографског музеја у Београду под бројем 47 612, припадао је Раду Мамули (умро тридесетих година 20. века) чија је породица после Првог светског рата из Лике колонизиована у село Козарац.

³⁰ Вера Шарац-Момчиловић, *Чија је ово капа? – Златом везена оглавља Српкиња од Сентандреје до Земуна и од Телишвара до Ђакова у XIX и првој половини XX века*, каталог изложбе, Етнографски музеј у Београду 2006; предмети каталошки бр. 16 и 38.

³¹ Реплика мушког прслука са пуцадима који је носио Димитрије Дмитрић (1903-1975) изложена је на сталној поставци Музеја, а *мега* и *рогаљ* из исте породице били су експонати, јединствена сведочанства о оглављима Српкиња из Барање на изложби посвећеној женским златовезним оглављима.

³² Музеј је 1993, 1995. и 2001. године откупио двадесетседам (27) предмета.

³³ Капа инв. бр. 47600 је откупљена 2008. године од Станиславе Будимир из Сонте, без ближих података.

³⁴ Иста фотографија инв. бр. 15117 налази се у Документацији Етнографског музеја.

којег је дошао и Милан Дворнић, да је жена с фотографије³⁵ која носи капу златару њена рођака Гиница Станковић. Она претпоставља да је капу израдила Перса Станковић у Поповцу тридесетих година 20. века. Перса Станковић је живела у њеном комшилуку и израђивала је *џеге* и *рогљеве* за продају. Смиљка и њена сестра Софија саме су шиле и везле *рогљеве*, а мустре за вез су узимале од Персе. Смиљка је педесетих година 20. века, десетак година после удаје носила капе *џеге*. Имала је уз сваку хаљину по једну *џегу* одговарајуће боје, према хаљини. Те капе су куповане у радњама. Њена свекрва је све капе и мараме шездесетих година поклонила комшиници, тада девојчици Мари Бошњак *да се игра сватова*. Смиљкина свекрва је као млада удата жена носила *убраћај*, али су и њега, поклониле Мари. Смиљка ми је дала драгоцену податке о повезивању невесте *шамиијом*, о *ушамљивању*, које је обављала свекрва прво јутро након свадбе, повезујући снаху црвеном троугластом марамом – *жељинћем*.

Осим набављених предмета и прикупљене грађе за наставак рада и компаративно проучавање ношње Срба у Барањи значај овог боравка у Барањи је у наставку сарадње с Музејом Славоније³⁶ и успостављању сарадње са Српским културним друштвом *Просвјета* подбор Осипек и Савезом мађарских удруга у Хрватској³⁷. Успостављањем сарадње са Србима који живе и раде у Барањи отворена је могућност сарадње Министарства културе Србије са Српском мањином у Барањи. Ова сарадња може да се реализује као подршка у организовању истраживања других елемената српске традиционалне културе, гостујућих изложби, предавања и другом, или као помоћ (стручна и финансијска) при изградњи *Српске куће* својеврсне изложбе традиционалне културе Срба у Барањи. Оваквим видом сарадње умногоме би се допринело спознаји и очувању етнорегионалног идентитета Срба у Барањи и очувању укупне етнографске културне баштине српског народа.

³⁵ Фотографија инв. бр. 15117.

³⁶ У сарадњи с кустосима музеја Властом Шабић и Александром Влатковић поводом изложбе *Чија је ово капа?* за збирку ношњи Етнографског музеја према детаљним фотографијама предмета који се чува у Музеју Славоније, је израђена *реплика*, марама – *шамиија* инв. бр. 46508. Видети каталог изложбе, кат. бр. 14.

³⁷ У Белом Манастиру сам посетила *Мађарску етно-кућу* – изложбу предмета традиционалне народне културе Мађара у Барањи која је реализована према пројекту невладине организације Савез мађарских удруга (СМУ) у Хрватској и финансијским средствима Министарства културе Републике Мађарске. Кустос поставке, апсолвент етнологије у Печују, Тинде Шипош поклонила је музеју каталог фотографија *Наслијеђе наших предака у сликама*. О сличном пројекту размишљају и Срби у Белом Манастиру. У Болману неколицина поштовалаца српског етнографског културног наслеђа окупљена око Љубомира Дамјановића из Јагодњака припрема отварање етнографске изложбе на којој ће бити презентовани предмети народне културе Срба у Барањи.

Закључак

Теренско истраживање и прикупљање додатне музејске грађе о народној ношњи Срба у Барањи с краја 19. и из прве половине 20. века, започето је крајем 2008. године. Циљ овог тродневног истраживања била је провера постојећих, и прибављање нових података о овом сегменту српске традиционалне културе. Осим о изгледу, структури и функцији мушке и женске свакодневне и свечане ношње, дошло се и до сазнања о начину израде и украшавања појединих њених делова. Досадашња сазнања су употпуњена подацима о називима, изгледу и функцији свечаних женских оглавља и функцији мушке прегаче. Значај овог теренског истраживања је и у томе што су збирке Етнографског музеја у Београду обogaћене са осам предмета, трајних сведочанстава о традиционалној народној култури српског народа у Барањи који потврђују њихов културни, етнички и регионални идентитет.

ПРИЛОЗИ

Карта Барање, Аутор карте: Драгутин Дероко, картограф; објављена у: Стеван Михалцић, Барања од најстаријих времена до данас, Библиотека града Београда, посебна издања 9, репринт издање 3, Београд 1992.

- Фотографије снимљене на терену
  - а. Снимио Митар Влаховић
  - б. Снимила Вера Шарац-Момчиловић
- Спискови:
  - а. казивача
  - б. дародаваца и поклоњених предмета
  - в. фотографија

СПИСАК КАЗИВАЧА

Поповац 4.12.2008.

1. Никола Дворнић, рођен 1945. у Поповцу, живи у улици Владимира Назора 89, 31303 Поповац
2. Софија Дворнић, рођена 1945. у Поповцу, живи у улици Владимира Назора 89, 31303 Поповац
3. Милица Дворнић, рођена 1921. у Поповцу, живи у улици Владимира Назора 30, 31303 Поповац

Бели Манастир 4.12.2008.

1. Смиљана Бијелић, рођена 1937. у Белом Манастиру, Осијечка улица бр. 59
2. Миленко Бијелић, рођен 1936. у Болману, од 1951. живи у Белом Манастиру, Осјечка улица бр. 59.

Бели Манастир 5.12.2008.

1. Софија Вуковић, рођена 1919. у Кнежевим Виноградима, живи у Белом Манастиру, Улица Јосипа Босендорфера 7
2. Богданка Вуковић, рођена у Белом Манастиру, живи у Белом Манастиру, улица Јосипа Босендорфера 7
3. Радмила Шћекић, рођена Бертић 1958, живи у Улици Владана Деснице 71 у Белом Манастиру.
4. Љуба Папа, рођена Дворнић 1942. у Поповцу
5. Светлана Жарковић, рођена 1970. у Белом Манастиру

Болман 5.12.2008.

1. Десанка Дмитрић, рођена 1930. у Болману, живи у улици Саве Ковачевића 80 у Болману

Јагодњак 5.12.2008.

1. Анђелија Саркањац, рођена 1936. у Поповцу, живи у Јагодњаку
2. Милица Бошњак, рођена 1942. у Бекетинцима у Славонији, живи у Јагодњаку од 1964.
3. Милан Дворнић, Николе Тесле 30, 31 300 Бели Манастир.

Поповац 6.12.2008.

1. Смиљка Мишљеновић, рођена 1930. у Поповцу

СПИСАК ДАРОДАВАЦА И ДАРОВА ЕТНОГРАФСКОМ МУЗЕЈУ на терену у Барањи, децембра 2008. год.

1. Софија Дворнић
  - Н. инв. бр. 47 607, марама ж. – *рогољ* из Поповца
  - Н. инв. бр. 47 608, подсукња ж. – *скуте* из Поповца

2. Милица Дворнић
  - Н. инв. бр. 47 609, подсукња ж. – *скуте* из Поповца
3. Смиљана Бијелић
  - Н. инв. бр. 47 613, пешкир из Белог Манастира
  - Н. инв. бр. 47 614, столњак из Белог Манастира
4. Богданка Вуковић
  - Н. инв. бр. 47 610, прслук ж. из Белог Манастира
  - Н. инв. бр. 47 611, сукња ж. д. – *скуте* из Белог Манастира
5. Милан Дворнић,
  - Н. инв. бр. 47 612, гаће м. из Гомирја у Лици

Карта Барање

СПИСАК ФОТОГРАФИЈА ИЗ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ
 ЕТНОГРАФСКОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ³⁸

1. Момци на сватовском веселју у старијој мушкој ношњи у којој се истичу прслуци са пуцетима и прегаче – *сукнене ферте*, у Поповцу 1935. год. (инв. бр. 15114)
2. Жене у свечаној одећи – *руву*, у Поповцу 1935. год. (инв. бр. 15117/1)

СПИСАК ФОТОГРАФИЈА СНИМЉЕНИХ НА ТЕРЕНУ³⁹

3. Летња свечана ношња млађег мушкарца из тридесетих година 20. века
4. Свечана зимска ношња
5. Уобичајени начин ношења шубаре – *стригана*
6. Ношња *прикумка* из шездесетих и седамдесетих година 20. века
7. Мушка прегача – *сукнена ферта* из прве половине 20. века
8. Марама – *рогаљ* (н. инв. бр. 47607)
9. Колекција *оплећака*
10. Прслук женски (н. инв. бр. 47610)
11. Прегача непознатог порекла, без података
12. Мушка кошуља од домаћег памучног платна израђена тридесетих година 20. века
13. *Капа* типа *меге* занатске израде ношена почетком 20. века
14. Начин одлагања одеће, пешкира, плахти и других предмета од платна
15. Натпис за чизмарску занатску радњу
16. Женски оплећак украшен златовезом ношен почетком 20. века
17. Капа златара типа *меге* из тридесетих година 20. века (н. инв. бр. 47600)

Вера Шарац-Момчиловић

³⁸ Фотографије снимео Митар Влаховић, кустос, у Барањи

³⁹ Фотографије снимила Вера Шарац-Момчиловић, кустос, у Барањи 2008.

Фотографија 1.

Фотографија 2.

Фотографија 3.

Фотографија 4.

Фотографија 5.

Фотографија 6.

Фотографија 7.

Фотографија 8.

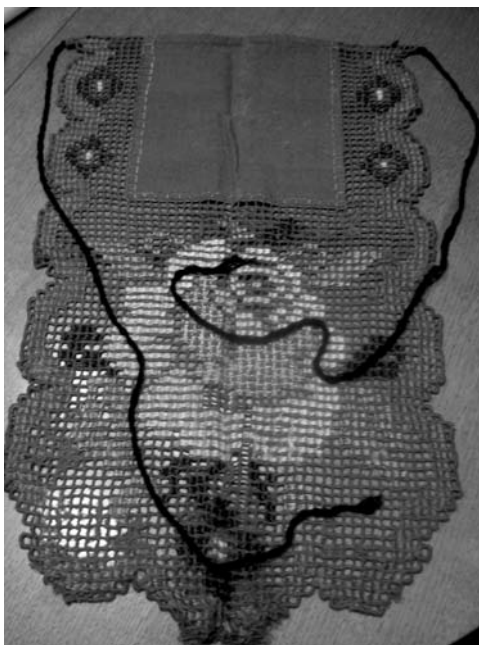

Фотографија 9.

Фотографија 10.

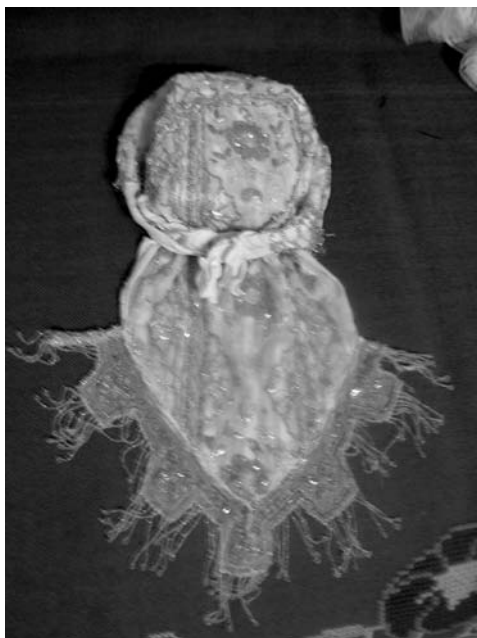

Фотографија 11.

Фотографија 12.

Фотографија 13.

Фотографија 14.

Фотографија 15.

Фотографија 16.

Фотографија 17.